

Διδαχή την Κυριακή της Σαμαρείτιδος για την πνευματική και αληθινή λατρεία του Θεού (Άγιος Ιγνάτιος Μπριαντσανίνωφ)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 12 Μαΐου, 2017

«Οι αληθινοί προσκνηνταί προσκυνήσουσι τω πατρί εν πνεύματι και αληθεία· και γαρ ο πατήρ τοιούτους ζητεί τους προσκυνούντας αυτόν» (Ιω. 4, 23).

ΑΓΑΠΗΤΟΙ αδελφοί! Ακούσαμε στο σημερινό Ευαγγέλιο ότι οι αληθινοί ακόλουθοι του αληθινού Θεού Τον λατρεύουν πνευματικά και αληθινά, καθώς και ότι ο Θεός θέλει να έχει τέτοιους λάτρευσι. Αν ο Θεός θέλει να έχει τέτοιους λάτρευσι, είναι φανερό ότι αυτούς μόνο δέχεται, αυτοί μόνο Του είναι ευάρεστοι. Έτσι διακήρυξε ο ίδιος ο Υιός του Θεού. Ας Τον πιστέψουμε. Μ' όλη μας την αγάπη ας αγκαλιάσουμε την πανάγια διδαχή Του. Για να Τον ακολουθήσουμε αλάθητα, **ας εξετάσουμε τι σημαίνει να λατρεύουμε τον Θεό Πατέρα «πνευματικά και αληθινά».**

Η αλήθεια είναι ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός. Το μαρτύρησε ο Ίδιος: *«Εγώ είμαι η οδός, η αλήθεια και η ζωή»* (Ιω. 14, 6). Ο Χριστός, η αλήθεια, είναι ο Λόγος του Θεού, που υπήρχε προαιώνια στον Θεό και που είναι Θεός (Βλ. Ιω. 1, 1-2). Διά του Λόγου δημιουργήθηκαν όλα τα όντα, ορατά και άορατα (Βλ. Ιω. 1, 3. Κολ. 1, 16). *«Και ο Λόγος έγινε άνθρωπος κι έστησε τη σκηνή Του ανάμεσά μας· και είδαμε τη θεϊκή Του δόξα, τη δόξα που ο μονογενής (Υιός) έχει από τον Πατέρα· ήρθε γεμάτος θεία χάρη και αλήθεια»* (Ιω. 1, 14). *«Κανείς ποτέ δεν είδε τον Θεό· μόνο ο μονογενής Υιός, που είναι μέσα στην αγκαλιά του Πατέρα, Εκείνος Τον έκανε γνωστό»* (Ιω. 1, 14). Έκανε γνωστό στους ανθρώπους, **φανέρωσε πλήρως στους ανθρώπους τον Θεό ο Υιός του Θεού, ο Λόγος του Θεού. Αποκάλυψε στους ανθρώπους την απρόσιτη σ' αυτούς αλήθεια,** επιβεβαιώνοντάς την αδιαφιλονίκητα με την πλούσια παροχή της θείας χάριτος. *«Από τον δικό Του πλούτο πήραμε όλοι εμείς τη μια δωρεά πάνω στην άλλη. Γιατί ο νόμος δόθηκε διά του Μωυσέως, η θεϊκή χάρη και η αλήθεια, όμως, ήρθαν σ' εμάς διά του Ιησού Χριστού»* (Ιω. 1, 17). Αυτό σημαίνει όχι ότι μας δόθηκε κάποια γνώση περισσότερο ή λιγότερο λεπτομερής και καθαρή για τη χάρη και την αλήθεια, αλλά ότι **η ίδια η χάρη και η ίδια η αλήθεια φυτεύθηκαν στην ύπαρξή μας,** κάνοντάς μας *«μετόχους της θείας φύσεως»* (Β' Πέτρ. 1, 4).

Η αλήθεια έχει το αντίστοιχο πνεύμα. Είναι **«το Πνεύμα της Αλήθειας»** (Ιω. 15, 26· 16, 13). Είναι το Πνεύμα *«που εκπορεύεται από τον Πατέρα»* (Ιω. 15, 26). Είναι *«το Πνεύμα το Άγιο»* (Ιω. 14, 26). Είναι *«το Πνεύμα του Υιού»* (Γαλ. 4, 6), καθώς

υπάρχει πάντοτε στον Υιό και καθώς συνιστά μαζί μ' Αυτόν και τον Πατέρα τη μία, αδιαίρετη και ασύγχυτη θεία Ουσία. **Η αποδοχή της αλήθειας είναι συγχρόνως αποδοχή και του Αγίου Πνεύματος**. Γι' αυτό η πανάγια Αλήθεια εξαγγέλλει την αποστολή του Πνεύματος στους μαθητές Της από τον Πατέρα (Βλ. Ιω. 14, 26· 15, 26). Είναι φυσικό να βρίσκεται το Πνεύμα της Αλήθειας μαζί με την πανάγια Αλήθεια και να επισφραγίζει τις ενέργειές Της. Είναι φυσικό, επίσης, να φανερώνεται πλήρως η αλήθεια εκεί όπου ενεργεί το Άγιο Πνεύμα, καθώς είπε ο Κύριος στους μαθητές Του: *«Όταν έρθει Εκείνος, το Πνεύμα της Αλήθειας, θα σας οδηγήσει σε όλη την αλήθεια»* (Ιω. 16, 13). Και, συνεχίζοντας, περιγράφει θαυμαστά τη σχέση του Λόγου με το Πνεύμα: *«Εκείνος (το Πνεύμα) θα δοξάσει εμένα, γιατί θα πάρει απ' αυτά που εγώ έχω και θα σας τα αναγγείλει. Όλα όσα έχει ο Πατέρας είναι δικά μου»* (Ιω. 16, 14-15).

Το **Πνεύμα** κηρύσσει στους ανθρώπους τον Υιό που είναι ομοούσιός Του. Το Πνεύμα έρχεται στους ανθρώπους, όταν αυτοί πιστεύουν στον Υιό που είναι ομοούσιός Του. Το Πνεύμα οικοδομεί πνευματικά τον αληθινό χριστιανό και τον κάνει κατοικητήριο του Θεού (Πρβλ. Εφ. 2, 22). Το Πνεύμα παρουσιάζει και εγκαθιστά, τον Χριστό στο εσωτερικό του ανθρώπου, στην καρδιά του (Πρβλ. Εφ. 3, 16-17). Το Πνεύμα κάνει τους ανθρώπους παιδιά του Θεού, εξομοιώνοντάς τους με τον Χριστό, δίνοντάς τους τα χαρακτηριστικά του Χριστού (Πρβλ. Ρωμ. 8, 29. Εφ. 4, 15). Όταν προσεύχονται οι άνθρωποι που έχουν γίνει παιδιά του Θεού, απευθύνονται σ' Αυτόν σαν σε Πατέρα. Γιατί το Άγιο Πνεύμα πληροφορεί καθαρά το πνεύμα του ανακαινισμένου από Αυτό ανθρώπου πως έχει γίνει παιδί του Θεού (βλ. Ρωμ. 8, 16). *«Και επειδή πραγματικά είστε παιδιά Του»*, μας λέει ο απόστολος, *«έστειλε ο Θεός το Πνεύμα του Υιού Του στις καρδιές σας, και Αυτό φωνάζει: "Αββά, Πατέρα μου!"»* (Γαλ. 4, 6).

Τέτοιοι είναι οι αληθινοί λάτρεις του Θεού. Τέτοιους λάτρεις, που Τον λατρεύουν **«πνευματικά και αληθινά»**, ζητάει και δέχεται ο Θεός. **Έξω από τον αληθινό Χριστιανισμό δεν υπάρχει ούτε αληθινή γνώση του Θεού ούτε αληθινή διακονία του Θεού**. *«Κανείς δεν έρχεται προς τον Πατέρα, παρά μόνο αν περάσει από μένα»* (Ιω. 3, 36), βεβαιώνει ο Κύριος Ιησούς Χριστός. **Για τον άνθρωπο που δεν πιστεύει στον Χριστό, δεν υπάρχει ο Θεός**. *«Γιατί όποιος απορρίπτει τον Υιό, απορρίπτει και τον Πατέρα»* (Α' Ιω. 2, 23) *«και όποιος αρνείται να πιστέψει στον Υιό, δεν θα δει τη ζωή, αλλά η οργή του Θεού μένει πάνω του»* (Ιω. 14, 6). Είναι αδύνατο να πλησιάσουμε τον Θεό αλλιώς, είναι αδύνατο να έρθουμε σε κοινωνία με τον Θεό αλλιώς, παρά **μόνο μέσω του Κυρίου μας Ιησού Χριστού**, του μόνου μεσίτη μεταξύ Θεού και ανθρώπων (Πρβλ. Α' Τιμ. 2, 5). Και είναι **αδύνατο να γνωρίσουμε αληθινά τον Κύριό μας Ιησού Χριστό αλλιώς, παρά μόνο μέσω του Αγίου Πνεύματος**. *«Κανείς δεν μπορεί να πει ότι ο Ιησούς είναι ο Κύριος, παρά μόνο με τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος»* (Α' Κορ. 12, 3), λέει ο απόστολος. *«Κι αν κάποιος δεν έχει το Πνεύμα του Χριστού, αυτός δεν ανήκει*

στον Χριστό» (Ρωμ. 8, 9).

Έξω από τον Χριστιανισμό δεν υπάρχει καμιά αρετή, δεν υπάρχει κανένα καλό που ν' αξίζει τον ουρανό. «Το καλό», λέει ο όσιος Μάρκος ο Ασκητής, «δεν είναι δυνατό να πράττεται ή να πιστεύεται, παρά μόνο με την ένωση με τον Ιησού Χριστό και με τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος» (Οσίου Μάρκου του Ασκητού, *Περί νόμου πνευματικού κεφάλαια, Σ', β'*). Τα φυσικώς καλά έργα μας δεν αξίζουν για τον Θεό, γιατί απορρέουν από την πεσμένη φύση μας. Μέσα μας το καλό είναι ανάμικτο με το κακό· και το ελάχιστο καλό, μάλιστα, μόλις που διακρίνεται ανάμεσα στο περίσσιο κακό. Η πεσμένη μας φύση είναι ικανή μόνο για το κακό, όπως το μαρτυρεί ο ίδιος ο Θεός: **«Η διάνοια του ανθρώπου έχει έμμομη ροπή και προσήλωση στο κακό από τη νεότητά του» (Γεν. 8, 21). **«Εσείς, μολονότι είστε κακοί, ξέρετε να δίνετε καλά πράγματα στα παιδιά σας»** (Λουκ. 11, 13). Έτσι αποτιμώνται από τον Θεό και το Ευαγγέλιο η φυσική ανθρώπινη καλοσύνη και οι πράξεις που απορρέουν απ' αυτήν.**

Μάταια, λοιπόν, θαυμάζουμε και εγκωμιάζουμε τα μεγάλα, τα ξακουστά, τα λαμπρά έργα μας! Ο αυτοέπαινός μας μαρτυρεί την πνευματική μας τυφλότητα και συγχρόνως καταγγέλλει την απαξία των επιτευγμάτων μας, που είναι θεμελιωμένα στην κενοδοξία. Τα μεγάλα έργα μας μοιάζουν με «ασβεστωμένους τάφους» που, εξαιτίας της εσωτερικής τους ακαθαρσίας (Πρβλ. Ματθ. 23, 27), αναδίνουν τη δυσοσμία της υπερηφάνειας. Η δυσοσμία αυτή είναι βδελυκτή στον Θεό. Ευπρόσδεκτο απ' Αυτόν είναι το ευωδιαστό θυμίαμα της ταπεινοφροσύνης.

Απαραίτητη προϋπόθεση της σωτηρίας είναι η απάρνηση της αμαρτίας. Αλλά με την αμαρτία έχουμε εξοικειωθεί τόσο, ώστε αυτή έχει ταυτιστεί με τη φύση μας, με την ίδια την ψυχή μας. Για ν' απαρνηθούμε, λοιπόν, την αμαρτία, πρέπει οπωσδήποτε ν' απαρνηθούμε την πεσμένη φύση μας, πρέπει ν' απαρνηθούμε την ψυχή μας (Πρβλ. Ματθ. 10, 39), πρέπει ν' απαρνηθούμε όχι μόνο τα προφανώς κακά έργα αλλά και τα καλά έργα του «παλαιού ανθρώπου» (Πρβλ. Εφ. 4, 22. Κολ. 3, 9), τα οποία τόσο εκτιμά και θαυμάζει ο κόσμος. Ουσιαστικά πρέπει ν' αντικαταστήσουμε τον τρόπο σκέψεώς μας με «τον νου του Χριστού» (Α' Κορ. 2, 16). Παράλληλα, έχοντας ως βάση και οδηγό το Ευαγγέλιο, τις εντολές του Χριστού, πρέπει να διορθώσουμε και τη διαγωγή μας, η οποία κατευθύνεται από την εμπαθή καρδιά μας και τη «σαρκική σοφία» (Β' Κορ. 1, 12) μας. **«Αν αποδειχθείτε υπάκουοι στον λόγο μου», είπε ο Κύριος, **«τότε θα είστε πραγματικά μαθητές μου· θα γνωρίσετε την αλήθεια, και η αλήθεια θα σας ελευθερώσει»** (Ιω. 8, 31-32). Τι υπέροχα, τι βαθιά λόγια! Σε ποιο συμπέρασμα μας οδηγούν; **Πως η αμαρτία υποδουλώνει τον άνθρωπο μέσω του ψεύδους, μέσω λαθασμένων αντιλήψεων.** Και είναι**

προφανές πως η ολέθρια πλάνη των αντιλήψεων αυτών συνίσταται τόσο στην παραδοχή ως καλού εκείνου που στην πραγματικότητα δεν είναι καλό, όσο και στη μη παραδοχή ως κακού εκείνου που στην πραγματικότητα είναι κακό, και μάλιστα κακό θανάσιμο.

«Εκείνος που κατάγεται από τον Θεό, ακούει τα λόγια του Θεού» (Ιω. 8, 47), είπε ο Κύριος.

Αδελφοί! Ας ταπεινωθούμε ενώπιον του Θεού και Σωτήρα μας! Σε αντίθεση με τους μανιασμένους Ιουδαίους, ας δείξουμε υποταγή στον Κύριο, υπακούοντας στη σωτήρια διδασκαλία Του. **Ας αποδεσμευθούμε από τον τρόπο σκέψεως που μας υποβάλλει η πεσμένη φύση μας, τον τρόπο σκέψεως που εναντιώνεται στην ειρήνη του Θεού. Ας ενστερνιστούμε τον τρόπο σκέψεως που μας παρουσιάζει ο Κύριος στο ιερό Ευαγγέλιό Του. Ας ακολουθήσουμε την αλήθεια, και θα κληρονομήσουμε την αλήθεια. Η αλήθεια ελευθερώνει τον ανθρώπινο νου από τα δεσμά της αμαρτίας.** Ακόμα περισσότερο, η παντοδύναμη αλήθεια, αφού χαρίσει στον νου την πνευματική ελευθερία, αφού τον ανακαινίσει, αφού του μεταδώσει την ουράνια ζωή, τον λόγο του Θεού, **τον οδηγεί στον δρόμο των εντολών του Χριστού.** Και τότε «ο δρόμος της αμαρτίας απομακρύνεται απ' αυτόν» (Πρβλ. Ψαλμ. 118, 29).

Η ψυχή, αναζωογονημένη πια από την αλήθεια, ψάλλει μαζί με τον θεόπνευστο προφήτη: «Στον δρόμο των εντολών Σου έτρεξα, όταν απάλλαξες την καρδιά μου από τη στενοχώρια. Δείξε μου, Κύριε, τον δρόμο των προσταγμάτων Σου, κι εγώ θα βαδίζω πάντοτε σ' αυτόν με προθυμία. Δώσε μου σύνεση, κι εγώ θα μελετώ και θα τηρώ τον νόμο Σου μ' όλη μου την καρδιά» (Ψαλμ. 118, 32-34). Μια τέτοια ψυχή οπωσδήποτε θα γίνει μέτοχος του Αγίου Πνεύματος, το οποίο βρίσκεται σε κάθε περίπτωση εκεί όπου κυριαρχεί η θεία αλήθεια. Το Άγιο Πνεύμα, εκφράζοντας μυστικά αυτή την πραγματικότητα, λέει για τον εαυτό Του: «Έχω κοινωνία μ' όλους όσους Σε φοβούνται και τηρούν τις εντολές Σου» (Ψαλμ. 118, 63 σύμφωνα με την ερμηνεία του αββά Ποιμένος - Βλ. *Το Γεροντικόν*, Αββάς Ποιμήν, απόφθεγμα ρλς').

Ο άνθρωπος, όσο παραμένει στην πεσμένη φύση του, είναι βυθισμένος στο σκοτάδι της πιο βαθιάς άγνοιας. Δεν γνωρίζει ούτε πώς να προσευχηθεί ούτε τι να ζητήσει στην προσευχή του (Πρβλ. Ρωμ. 8, 26) και δεν μπορεί να διακονήσει σωστά τον Θεό. Τη γνώση της αλήθειας τη δίνει μόνο η πίστη στον Χριστό, που εκφράζεται με την τήρηση των εντολών Του. Μια τέτοια έμπρακτη πίστη ελκύει στην καρδιά του ανθρώπου τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, όπως λέει αλληγορικά και ο θεόπνευστος προφήτης: «Είλκυσα το Πνεύμα, γιατί λαχταρούσα τις εντολές Σου» (Πρβλ. Ψαλμ. 118, 131). **Μόνο ο αληθινός χριστιανός, δηλαδή ο χριστιανός που συνδυάζει την πίστη με τα έργα, μπορεί να είναι αληθινός λάτρης του Θεού**, καθώς λατρεύει και διακονεί

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

τον Θεό ως Πατέρα «πνευματικά και αληθινά». Αμήν.

(Πηγή: "Ασκητικές ομιλίες Α'" Αγίου Ιγνατίου Μπριαντσανίνωφ, επισκόπου Καυκάσου και Μαύρης Θάλασσας, Εκδ. Ιεράς Μονής Παρακλήτου, Ωρωπός Αττικής)